

Influensaovervåking

Uke 40 • 2017

Klinisk overvåking og virologisk overvåking:

E-post: influenza@fhi.no

Mediehenndelser:

Telefon: 21 07 83 00

Første ukerapport for influensasesongen 2017/18

Vi står ved oppstart av en ny influensasesong og overvåkingen fra uke 40 viser at forekomsten av influensalignende sykdom er svært lav. Det forekommer likevel influensavirus i Norge og det har vært sporadiske påvisninger av influensavirus gjennom hele sommeren, hovedsakelig influensa A(H3N2)-virus. Ellers i verden er det også influensa A(H3N2)-virus som har gjort seg gjeldende utenfor vår sesong. Likevel er alle typer og subtype/linjer av influensavirus i omløp. Det er for tidlig å si hvilke virus som vil prege sesongen 2017/18 i Norge. Ukerapport for uke 23-39 oppsummerer virusene påvist i sommer og er tilgjengelig på FHIs nettsider. Rapport som oppsummerer forrige sesong 2016-17 i detalj er også tilgjengelig.

Tabell 1 Status og utvikling i de ulike overvåkingssystemene

Overvåkingssystem		Uke 40	Status & utvikling
Influensalignende sykdom og sykehusinnleggelseser	Sykdomspulsen	Influensalignende sykdom: 0,3 % av legekonsultasjonene	Svært lav
	Alvorlig influensa*	2 innlagte - 1 med influensa A - 1 med influensa B Totalt 2 innlagte f.o.m. uke 40	Lavt
Virologisk overvåking	Mikrobiologiske laboratorier	Antall analyserte prøver: 2286 Andel positive prøver: 0,7 % Av totalt 15 positive prøver var 9 influensa A og 6 influensa B	Lavt Lav Lavt
	Fyrtårnprøver	5 fyrtårnprøver, alle negative for influensa	

*Overvåkingen av *alvorlig* influensa dekker ca. 60 % av Norges befolkning

Om rapporten

Folkehelseinstituttets ukentlige influensarapport samler data fra klinisk overvåking og virusovervåking i Norge, samt fra internasjonal influensaovervåking. Rapporten produseres på onsdager og dekker perioden til og med torsdag uken før.

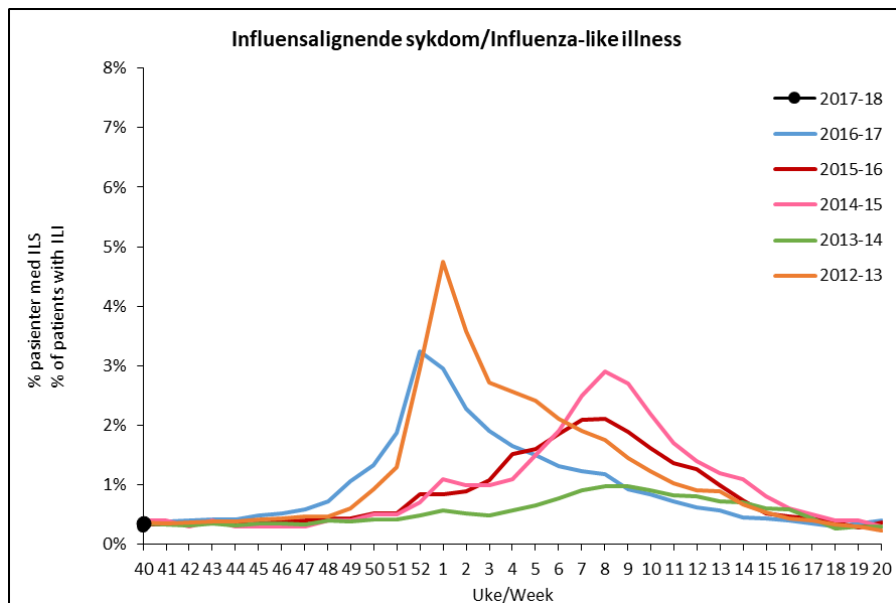
Mer informasjon om de ulike [overvåkingssystemene](#) for influensa finnes på [Folkehelseinstituttets influensasider](#).

Ukerapporter fra sesongen 2016/17 finnes [her](#).

Rapport som oppsummerer sesongen 2016/17 finnes [her](#).

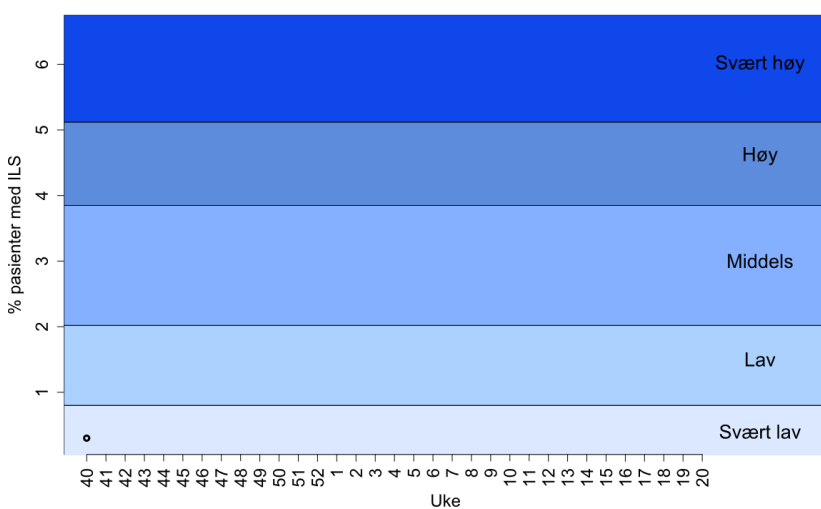
Overvåking av influensalignende sykdom

I uke 40/2017 fikk 0,3 % av dem som gikk til legen diagnosen "influensalignende sykdom" (ILS) (figur 1).

Figur 1. Andel av pasienter som var til legekonsultasjon og som fikk diagnosen influensa. Tallene for siste uke kan bli justert noe opp eller ned i neste rapport.

Dette indikerer svært lav influensaaktivitet (figur 2). Aktiviteten var svært lav over hele landet (se kart lenger ned i rapporten). Det er ikke meldt om influensautbrudd i helseinstitusjoner siste uken.

Figur 2. Influensaaktiviteten målt i intensitet for inneværende sesong.

Overvåking av influensalignende sykdom

[Sykdomspulsen](#) registrerer data om influensadiagnoser fra alle landets fastleger og legevakter, og presenterer influensaaktivitet per fylke.

Tallene gir en indikasjon på aktiviteten av influensa, men angir ikke nøyaktig antall influensasyke.

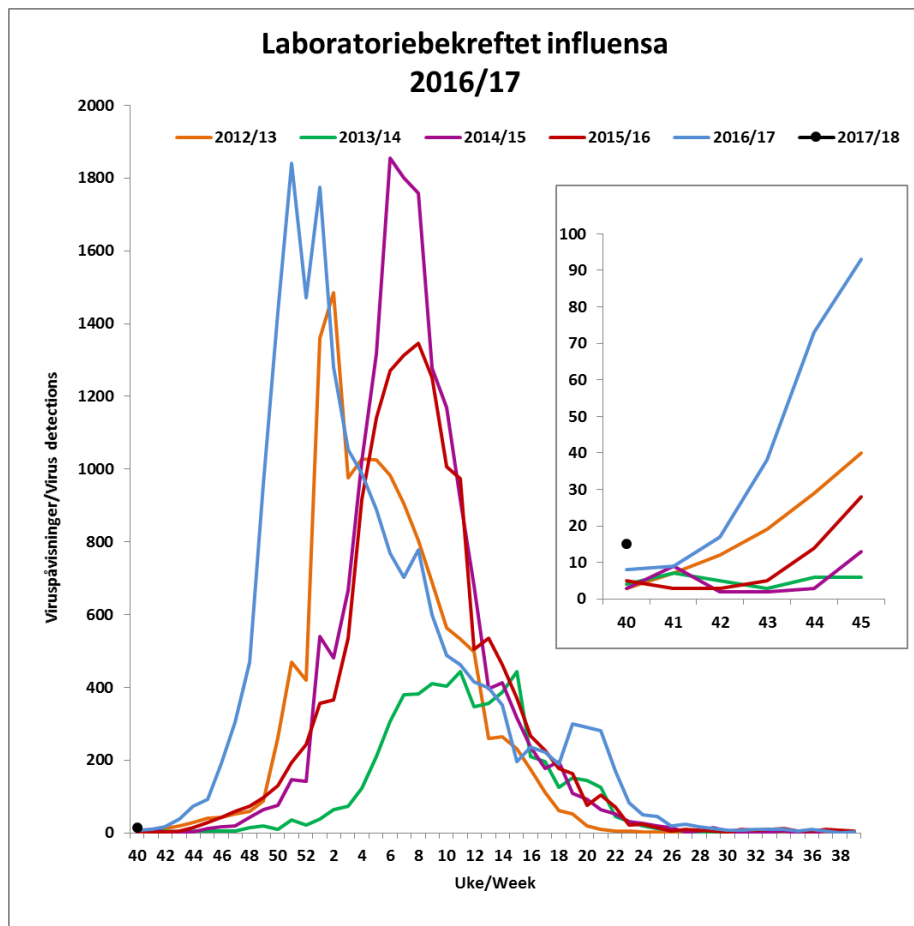
Overvåkingen av influensalignende sykdom løper fra og med uke 40 på høsten til og med uke 20 på våren.

Terskelverdier for intensitet av utbrudd

Grensene mellom hva som defineres som lav, middels, høy og veldig høy intensitet baseres på data fra foregående sesonger. Derfor kan terskelverdiene variere noe fra sesong til sesong. Vi sier at sesongens influensautbrudd er i gang når ILS-prosenten har nådd terskelen for lav intensitet.

Virologisk overvåking

Antall viruspåvisninger er på et lavt nivå (Figur 3). På landsbasis lå positivprosenten på 0,7 % forrige uke, dette er lavt, men noe høyere enn tidligere sesonger (Figur 4).

Figur 3. Ukentlig antall influensaviruspåvisninger denne sesong sammen med data fra tidligere sesonger. Data for siste uke er ikke fullstendige og kan bli endret.

Influenza A utgjør 60 % av alle positive prøver (Figur 4).

Det ble innrapportert 2286 analyserte prøver forrige uke hvorav 9 prøver var positive for influensa A og 6 for influensa B. Positive prøver er rapportert fra både Østlandet, Vestlandet, og Midt-Norge.

Virus blir subtypet (influenza A) og linjebestemt (influenza B) så snart influensasenteret på FHI mottar dem. Den foregående uke er så langt 1 av influensa A-virusene subtypet til H1N1 og ingen

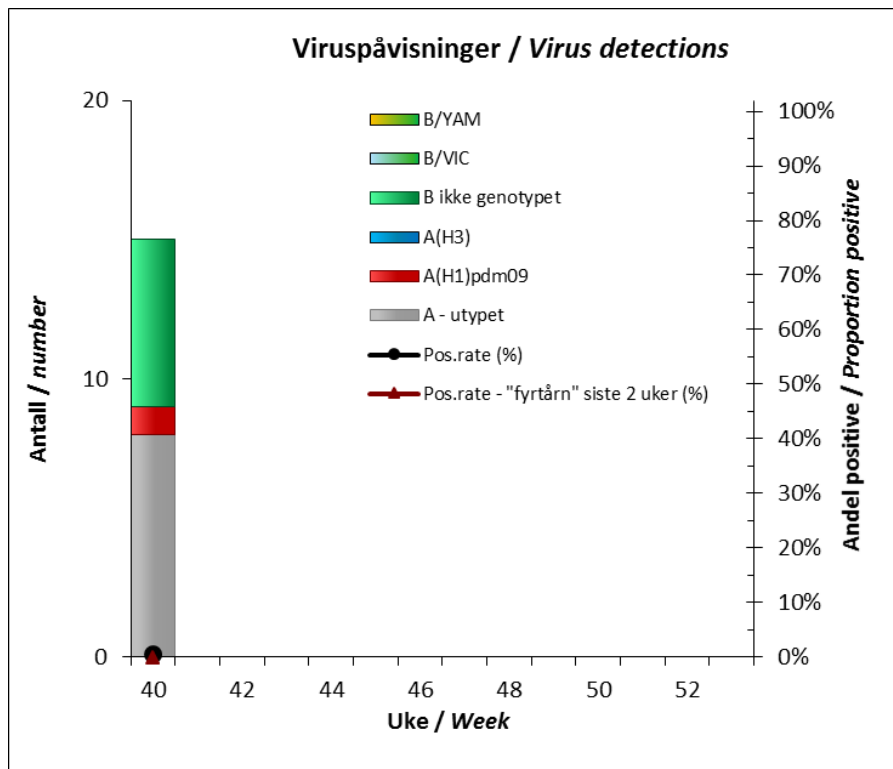
Virologisk overvåking

Medisinsk-mikrobiologiske laboratorier rapporterer ukentlig til Folkehelseinstituttet om funn av influensavirus eller antistoff mot virus (serologi) i pasientprøver.

I tillegg sender et utvalg leger (såkalte "fyrstårnleger") inn prøver fra pasienter med influensalignende sykdom direkte til Folkehelseinstituttet for viruspåvisning og karakterisering.

Folkehelseinstituttet utfører også karakterisering av virus som andre laboratorier sender inn.

som H3N2. En del av de influensa A-positive er fra laboratorier som har testet for subtype H1 men ikke H3, og flere av disse er trolig subtype H3. Av de 6 influensa B er foreløpig ingen linjebestemt (figur 4).

Figur 4. Meldte funn av influensavirus i Norge siden uke 40 2017. Figuren viser typefordeling av influensa A, subtyper av influensa A og influensa B pr. uke sammen med samlet positivrate. Tall fra virusovervåkingen fins i tabell 2 lenger ned i rapporten. Data for siste uke er ikke fullstendige og kan bli endret.

Fyrtårn

Det er mottatt 5 fyrtårnprøver fra forrige uke, én av disse var positiv for rhinovirus, ingen var positive for influensa.

Overvåking av alvorlig influensasykdom

Nytt for sesongen er at Sørlandet sykehus også deltar i overvåkingen av sykehusinnleggelse. I uke 40 ble det mottatt rapporter fra seks av åtte mikrobiologiske sykehuslaboratorier som deltar i overvåkingen*. Prøvene fra disse laboratoriene utgjør 40 % av alle prøver testet for influensa i Norge den siste uken. Av 925 prøver som ble testet var 437 fra pasienter innlagt i

Overvåking av alvorlig influensa

Et laboratoriebasert overvåkingssystem av innlagte i sykehus med influensa ble innført i sesongen 2014-15. Åtte mikrobiologiske laboratorier* deltar i denne overvåkingen. Disse betjener et opptaksområde på ca. 60 % av Norges befolkning. Overvåkingen gir en indikasjon på antall innlagte med influensa fordelt på alder og virustype.

*St. Olavs hospital, Førde sentralsykehus, Haukeland universitetssykehus, Stavanger universitetssykehus, Sykehuset i Vestfold, Oslo universitetssykehus Ullevål, Sykehuset Innlandet Lillehammer og Sørlandet sykehus.

sykehus. Influenzavirus ble påvist hos 2 inneliggende pasienter (1 influensa A og 1 influensa B-virus) i aldersgruppene 15-24 år og 60 år og eldre.

Influensavaksine

Det er ingen endringer anbefalingene om hvem som skal vaksineres, utover at gravide i 1. trimester med tilleggstrisiko nå anbefales vaksine på generelt grunnlag. Nye data fra de senere år gir ingen grunn til bekymring når det gjelder sikkerhet for mor og foster. (se høyremarg for gjeldende anbefalinger). Det tar ca. 2 uker fra vaksinen settes til den gir beskyttelse. Hvor god beskyttelse årets vaksine vil gi er det for tidlig å si noe om.

Folkehelseinstituttet har hittil i sesongen sendt ut nærmere 300.000 vaksinedoser til målgruppene for influensavaksinasjon, og ytterligere 170.000 doser vil bli sendt ut i uke 42 og 43. Det er i tillegg sendt ut ca. 14.000 doser til bruk utenom influensavaksinasjonsprogrammet.

Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK har fått inn melding om 44 394 personer som er vaksinert med årets sesonginfluensavaksine denne sesongen (per 10.10.17).

Overvåking av resistens mot antivirale legemidler

Influensasenteret ved Folkehelseinstituttet overvåker løpende følsomhet hos influensavirus for aktuelle antivirale legemidler. Særlig har man årvåkenhet for eventuell resistens mot oseltamivir (Tamiflu®). Ingen prøver er så langt undersøkt for resistens.

Internasjonal influensaaktivitet

På den nordlige halvkule er det svært lav influensaaktivitet. Det er fortsatt noe influensaaktivitet på den sørlige halvkule og i noen land i Sør- og Sørøst Asia. I Oceania er influensaaktiviteten på vei nedover. På verdensbasis har A(H3N2) vært det dominerende influensavirus den senere tiden.

Årets vaksine mot sesonginfluensa

For sesongen 2017-2018 inneholder influensavaksinen 3 virusvarianter:

- et A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-lignende virus;
- et A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-lignende virus; og
- et B/Brisbane/60/2008-lignende virus.

Levende svekket nasalvaksine inneholder i tillegg et B/Phuket/3073/2013-lignende virus.

Se [Vaksineanbefalinger influensa](#) for mer informasjon om hvilke risikogrupper som anbefales å ta vaksine mot sesonginfluensa.

For mer detaljert informasjon om influensavaksinasjonsprogrammet, influensavaksiner og bakgrunn for anbefalinger se <https://www.fhi.no/sv/influensa/influensavaksine/>

Aktuelle lenker

Folkehelseinstituttets influensasider:
www.fhi.no/influensa

WHO's influensasider:
<http://www.who.int/influenza/en>

European Influenza Surveillance Network (EISN, dekker EU/EØS):
http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/seasonal_influenza/Pages/index.aspx

EuroFlu (dekker WHO's Europaregion):
<http://www.euroflu.org/>

Overvåking av totaldødelighet – NorMOMO

Det er ikke observert noen overdødelighet i Norge de siste ukene. Tallene for dødelighet de siste 2-3 ukene er ufullstendige grunnet forsinkelser i registreringen av dødsfall.

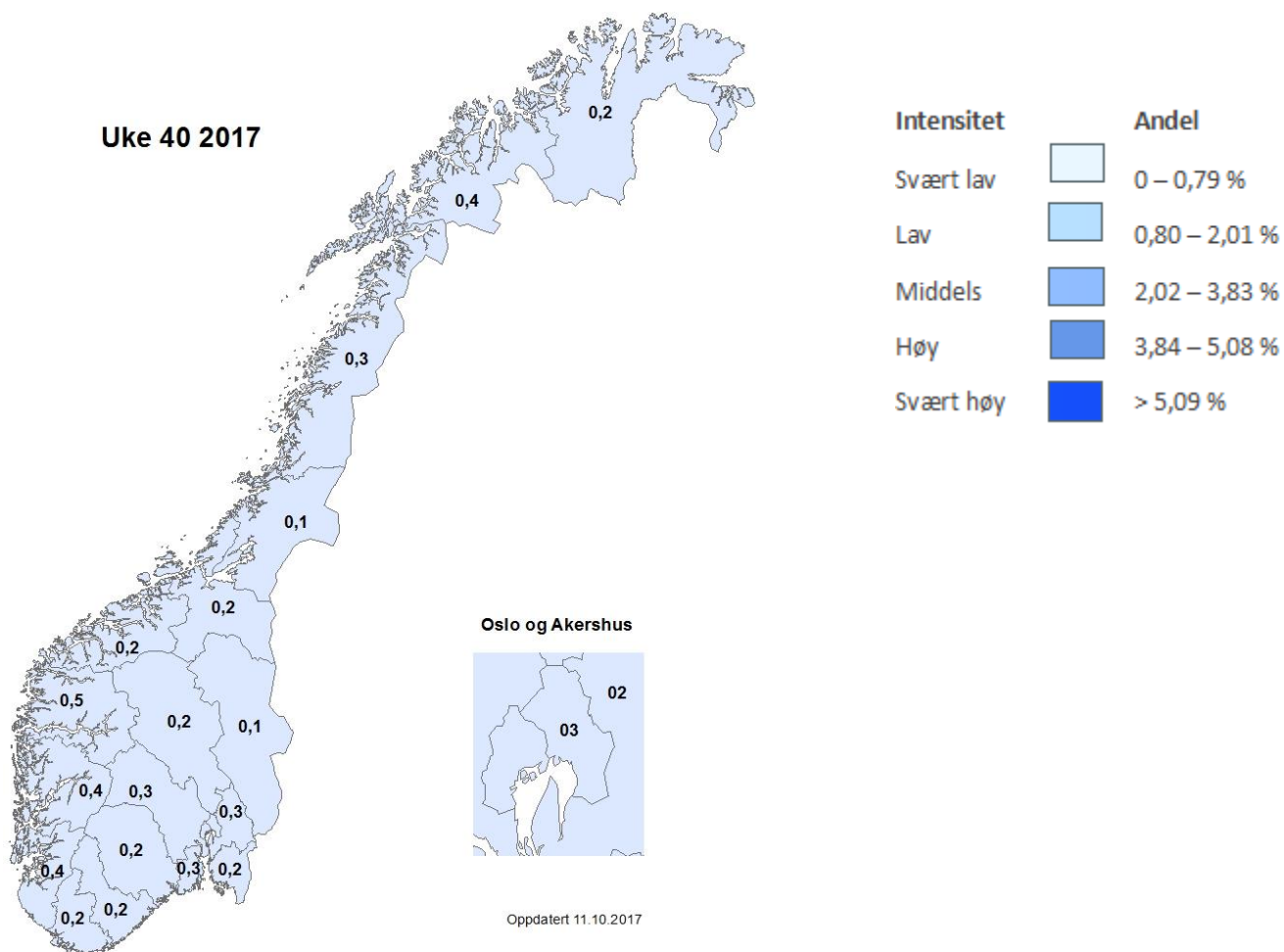
NorMOMO

Folkehelseinstituttet overvåker generell dødelighet i den norske befolkning. Data fra overvåkingen brukes i beredskapssammenheng og supplerer influensaovervåkingen. Overvåkingen er en del av det europeiske EuroMOMO-prosjektet som overvåker dødeligheten i Europa. Mer informasjon finnes på FHI sine nettsider om [NorMOMO](#). Her finnes også [ukerapporter](#) om overvåkingen av totaldødelighet.

Kart og tabeller, se neste side

Kart med tall fra Sykdomspulsen for influensaovervåking

Kartet under viser den rapporterte forekomsten av influensalignende sykdom fordelt på fylke.

Tall fra laboratoriebekreftet influensaovervåking

Tabell 2. Analyser for influensavirus ved landets laboratorier, inkludert WHO Nasjonalt influensasenter på Folkehelseinstituttet. Data for de siste ukene er ikke fullstendige og kan bli endret.

UKE/ week	Viruspåvisninger/Virus detections							
	Prøver/ Specimens	% positive	A(utypet) not subtyped	A(H1) pdm09	A(H3)	B ikke genotypet not lineage typed	B/ Victoria lineage	B/ Yamagata lineage
40	2286	0,7 %	8	1	0	6	0	0
Total	2286		8	1	0	6	0	0
UKE/ week	Prøver/ Specimens	% positive	A(utypet) not subtyped	A(H1) pdm09	A(H3)	B ikke genotypet not lineage typed	B/ Victoria lineage	B/ Yamagata lineage
		Type A:	9		Type B:	6		